

Velká Fatra 8. – 10. 5. 2014

Den první

Pro cesty vlakem do zahraničí je z finančního hlediska zásadní mít s sebou Bráchu. Jeho plán mnoha ohledech připomínal Dannyho parťáky: koupit jízdenku do Střelné, z rychlíku ale vystoupit už v Horní Lidči, přesehnout na osobák, tvářit se před průvodčí, že jsme ve Střelné vystoupili a rychle znovu nastoupili, abychom nemuseli platit přírážku za nákup jízdenky ve vlaku, následně to u průvodčí uhrát „na lítost“, aby nám to prodala až ze Střelky a my neplatili za přejezd hranic a nakonec stihnout v Púchově původní rychlík do Kralovan. Ten člověk by se tím měl živit.

S cílem přejít hřeben Velké Fatry nás ve čtvrtek po poledni vyrazilo pět: Snake, Medvěd, Vrtulka, Brácha a já a coby šestý, nelidský účastník, pes Emča. Od začátku bylo jasné, že toho dne mnoho nestihneme, zvláště když se přičiní Slovenské dráhy. Na Slovensku to vypadalo jako u nás před nějakými pěti lety; nejspíš konečně dotekly peníze z Evropy a začalo se mohutně stavět: tu osamělý dálniční most, onde zase nové nádraží. Výsledkem je pro nás zpoždění půl hodiny v Kralovanech na příjezdu a další půlhodina na odjezdu.

A tak posedáváme na potměšilém nástupišti vedle divného betonového objektu, který je buď vázou, anebo obřím popelníkem, těžko říct. Brácha se jde podívat do nádražní haly a vrací se otřesen: za použití umyvadla na záchodě chtějí tři centy. Welcome to Slovakia! Na okolní kopce rychle padá soumrak, a když se konečně ocitneme ve vesnici Lubochňa, kde naše cesta začíná, je hluboká noc. Kolem je mrtvo, v domech se ani nesvítil. V jedné zahradě začne štěkat pes, rozštěká se další, pak další, až štěká v jedné kakofonii celá vesnice.

Světla civilizace opouštíme na okraji vesničky Hubová; žlutá značka nás vede po kamenité cestě vzhůru. Naštěstí svítí měsíc, pod nohy si jakžtakž vidíme. Sápeme se nahoru a vzpomínáme na země, kde už vynalezli serpentinu. Slovensko mezi ně nepatří. Cesta se zvolna změní ve stezku a nakonec v nenápadnou lesní pěšinu v hustém porostu opuštěnou kdesi na svahu hory. Rázem není vidět na krok, značky jsou každých sto metrů, takže skoro nikde. Zapínáme čelovky a bloudíme v rápeli. Hluboko ve vesnici pod námi září lampy. Je deset večer, vystoupali jsme možná tři sta výškových metrů, pro dnešek by to mohlo stačit. Na trochu šikmém palouku postavíme stany a rozděláme oheň. Pečeme klobásky a špekáčky, jiskry stoupají k jasnému nebi, vítr se utiší. Jdeme spát.

Den druhý

Snake tvrdí, že jsem se v noci najednou ve spacáku posadil a začal jsem křičet: „Pozor, auto!“ Ostatní to bohužel potvrzují; ostatně mám také mlhavou vzpomínku, jak potmě ve stanu cosi vyřvávám... Jinak se noc obešla bez incidentů.

Medvěd ráno vaří v ešusu jahodovou kaši, slunce mezitím vysuší noční rosu na stanech, balíme a vyrážíme na další cestu. Stoupáme stále výš až nad hranici lesa k prvním horským loukám; stojí tam staré dřevěné boudy, snad zbytky nějakých dávných salaší. Na sedle Polana máme za sebou výškový půlkilometr a kocháme se zaslouženým výhledem. Na západě se za

divočejší oblastí Velké Fatry rýsuje jižní hřeben Malé Fatry, na severovýchodě se jako nezřetelná linka na obzoru tyčí Vysoké Tatry. Slunce hřeje tak akorát, stráně jsou doslova pokryté petrklíči a podél potůčků rostou žluté blatouchy. Zatímco Česku dalo jaro dávno sbohem, tady je v plném proudu.

O nějaký kilometr dál se rozhodneme zkrátit si trasu po zelené značce a následuje poměrně nezáživné putování po nekonečné lesní cestě až na sedlo Chabzdová; těsně pod ním nacházíme pramen a u něj obědváme. Zvedl se silný vítr, schováváme vařič v závětví za padlým kmenem a připravujeme hrachovou polévku. Východní ze dvou hřebenů Velké Fatry jsme nakonec na Bráchovo doporučení zvolili s tím, že bude více výhledů a méně medvědů. Správná volba. Výhledů jsme si užili ažaž, medvědi se vyskytli pravděpodobně jen v našich hlavách, ale o tom později.

Hřeben nás vede stále vzhůru, nenápadně nabíráme metry a blížíme se k vojenské zotavovně Smrekovica. Dokonce potkáme dva vojensky vyhlížející chlápky, první lidi, které jsme zatím spatřili. Mašírujeme svižně, jak na našich puťácích bývá zvykem. Bohužel se už od počátku potýkáme se zraněním: Vrtulka si sedřela paty, kráčí s bolestí v očích a zaostává. S batohem pomoci nechce. Na Smrekovici se s Bráchou vplížíme na záchod a nabíráme vodu, ostatní mezitím posedávají nedaleko maličkého dětského hřiště a pozorují ostatní návštěvníky areálu; paní s dětským kočárkem, dva starší manžele a skupinku jezdců na koních.

Odpoledne nás čeká první důstojnější vrchol. Rakytov, 1567 metrů nad mořem. Vrtulka se rozhodne nedráždit nohy a spolu s Medvědem obchází horu ze západní strany po žluté značce, my ostatní vyrážíme vzhůru. Hřeben se zužuje, po levé i pravé ruce máme najednou sráz. Od kříže na vrcholu máme Velkou Fatru jako na dlani, 360 stupňů dokonalého výhledu, slunce se kloní k západu, stíny už se dlouží a v takových okamžicích jsou všechny pot a bolest nohou rázem vrchovatě splaceny; kvůli takovým okamžikům má smysl jezdit do hor. V dále vidíme charakteristický zubatý vrchol Klaku, právě toho Klaku, na kterém jsme před pěti lety zažili tu děsivou bouři. Až budete mít někde poblíž Snakea, půjčte si od něj jeho polarizační brýle. Libovolnou krajinu promění v krajinu z Pána Prstenů, chybět bude jen rohanská jízda.

Utáboříme se u pramene na sedle pod Černým Kamenem. Stmívá se, ale večer je dlouhý a dnes se neodvažujeme rozdělat oheň, přece jenom jsme uprostřed národního parku. Směštnáme se proto do jednoho stanu a hrajeme nejdřív Bang a pak Aktivitu. Čas od času všichni zmlkne a nasloucháme. Ano, venku se ozývají divné zvuky. Kroky, šátrání... nebo ne? Odpoledne jsme nedaleko pěšiny našli exkrement, který nebyl rozhodně lidský a nebyl ani žádného býložravce. Medvědi tu podle všeho žijí... Chvilí ticho, hrajeme, najednou zase ten divný zvuk. Jídlo máme s sebou ve stanu v batozích... Co budeme dělat, jestli je to medvěd? Ve stanu převládá atmosféra někde na půl cesty mezi Blair Witch a klasickou lipovinou, nakonec zaženeme valící se schízu a odvážíme se vykouknout ven.

Nikde nic. Ticho. Tma. S neklidem v mysli usínáme.

Den třetí

Na sobotu nám připadl vůbec nejkrásnější úsek hor. Ráno ale ještě trochu prší, kapky bubnují na plachtu a nechce se nám ze spacáků. Když konečně přestane, sedlo je v jednom velkém mraku, kterým si sluneční paprsky jen nesměle razí cestu. Napůl v šedivé mlze a v silném, studeném větru kráčíme až na vrchol hory Ploská. Teprve když jsme na sedle za ní a vyzvídáme od kolemjdoucích, jak dopadl hokej proti Slovensku (vyhráli jsme 3:2 v prodloužení), mraky se rozplynou a začne nádherný den. Tak nádherný, že jsem z něj spálený v obličejí ještě teď, o týden později.

Přibývá lidí, dostali jsme se na velkofatranskou magistrálu táhnoucí se od Ploské přes nejvyšší horu Ostredok až na Krížnou. Většina z nich jsou Češi. Výhled z Ostredoku bere dech, provedeme vrcholové přitůknutí Bráchovými pralinkami a necháme se vyfotit. Závětrí pak nacházíme až za vojenskou meteostanicí na Križné, uleháme do trávy a svačíme. Tady se musíme rozhodnout: buď Banská Bystrica, nebo Turčianské Teplice. Volíme druhou možnost, točíme se k západu a pomalu sestupujeme posledním úsekem hřebenu k horskému hotelu Kráľovská Studna.

Slovenské hory by jednoho dne chtěly být rakouskými Alpami; v očích místních už asi jsou. Na Kráľovské Studni se proto neostýchají účtovat si v přepočtu asi 70 korun za vodu s medvědí česnekem natrhaným v nedalekém lese, honosně nazývanou „česnečka“. Na terase hotelu posedíme proto jen krátce. Vrtulku bolí paty, nevypadá to, že by chtěla jít jakoukoli delší variantu než nejkratší možnou, a dal by se stihnout večerní vlak z Turčianských Teplíc.

Na závěrečném úseku se nejprve zdá, že máme spoustu času. Postupně se však náš náskok tenčí a začíná to být docela napínavé. Medvěd proto ve vesnici tři kilometry od Turčianských Teplíc prosí starousedlíka, jestli by ho a Vrtulku nehodil k nádraží autem. Dotyčný díkybohu souhlasí. Během jízdy pak vypráví, že „tam nahoru“ nechodí, protože jednou potkal medvěda a už ho tam nikdo nedostane. My ostatní si odtrpíme poslední tři kilometry po asfaltu.

Do Olomouce přijíždíme Excelsiorem až v jednu hodinu v noci. Jsme unavení. Urazili jsme určitě přes padesát kilometrů. Emča po návratu prospí skoro dva celé dny. Jak pendlovala pořád tam a zpět mezi prvním a posledním, má za sebou kilometrů možná třikrát tolik.

Vojta